

***Dokumenty Mezinárodní teologické komise 1969–2017
a některé další texty Papežské biblické komise
a Kongregace pro nauku víry***, ed. Ctirad Václav
Pospíšil – Eduard Krumpolc. Olomouc: Univerzita
Palackého v Olomouci, 2017, 1237 s.,
ISBN 978-80-244-5218-0 (PDF),
ISBN 978-80-244-5221-0 (ePub)

LUKÁŠ NOSEK

Od konce roku 2017 má český čtenář k dispozici v jednom jediném svazku všechny stávající překlady jednotlivých dokumentů Mezinárodní teologické komise (MTK). Už to je jistě důstojný příspěvek české církve a teologie k blížícímu se padesátiletému výročí vzniku této odborné komise. Připomeňme, že autorita textů MTK není sice magisteriální, nýbrž odborná, ale „jelikož se na vzniku podílí široké spektrum vybraných specialistů, lze někdy o jejich přínosech uvažovat jako o společném učení katolických teologů (*sententia communis*),“ píše v úvodu – výstižně nadepsaném Dar a úkol (s. 7–9) – jeden z editorů a překladatel naprosté většiny dokumentů, prof. C. V. Pospíšil (s. 7).

K jednotlivým dokumentům jsou ve svazku přidány ještě vybrané překlady dokumentů Kongregace pro nauku víry (*List biskupům katolické církve o některých aspektech křesťanské meditace* z r. 1989 a eklesiologický *List katolickým biskupům o některých aspektech církve pojímané jako *communio*: *Communio notio* z r. 1992) a Papežské biblické komise (*Bible a christologie* z r. 1984 a *Jednota a rozličnost v církvi* z r. 1988).*

Tento mohutný, více než dvanáctisetstránkový svazek vychází ovšem pouze jako elektronická kniha ve formátech ePub a PDF. V dnešním elektronickém světě tento počín rozhodně vítám a plně kvituji. Za doslova pár korun si čtenář může pořídit do své čtečky kompletní texty jednoho z nejréspektovanějších teologických hlasů posledních 50 let (MTK vznikla v dubnu r. 1969 schválením provizorních statut papežem Pavlem VI.).

Právě ona dostupnost textů, které byly dodnes rozsety v mnoha svazcích, v několika periodikách, nebo v samostatných publikacích, či v dodatcích několika monografií, byla hlavní motivací obou editorů. C. V. Pospíšil v úvodu upřesňuje: „Chceme tak zejména kolegům, studentům teologie i všem zájemcům usnadnit přístup k těmto poměrně důležitým vodítkům a inspiracím pro jejich další práci. Jedná se o vydání jednoznačně studijní, a nikoli komerční, a proto naší snahou byla jeho pokud možno co největší ekonomická dostupnost“

(s. 7). Kvitovat rozhodnutí editorů nevydávat objemnou knihu tiskem můžeme i z jiného hlediska. S odkazem na poslední encykliku papeže Františka *Laudato si'* totiž můžeme číst jejich rozhodnutí i v souvislosti s doporučením k odpovědné ekologické výchově (srov. čl. 211).

S rozhodnutím připravit pouze elektronické vydání ovšem souvisí absence terminologického rejstříku, který by v knižní podobě jistě neměl v tak rozsáhlém textu chybět.

Elektronická podoba tohoto souboru dokumentů však nabízí vyhledávání klíčových slov, jmen a pojmů, a tedy absence rejstříků rozhodně není chybou. I když můžeme dodat, že i elektronické knihy mohou mít tematický rejstřík, který může čtenáři navést ještě mnohem lépe než vyhledávání slov.

Nyní k obsahu svazku. Řazení všech dokumentů je podle data vydání (až na jednu výjimku: list KNV z r. 1992 předchází dokumentu KNV z roku 1989), podle data zveřejnění. Toto pořadí pozorného čtenáře zaujme, jelikož lze na něm pozorovat tematický vývoj práce MTK, a tím pádem i vývoj pokoncilní teologie.

Všechny dokumenty MTK, KNV i PBK jsou vždy doplněny úvodní studií, jak ji známe z prvních tištěných edicí jednotlivých překladů. Tyto studie nejsou jen parafrází následujících dokumentů, ale C. V. Pospíšil nabízí i vlastní teologickou interpretaci jednotlivých dokumentů a v mnohém je i doplňuje a zdravě – a leckdy i právem – odborně kritizuje (např. s. 131–134 o dokumentu *O křesťanském manželství* z r. 1977; s. 804–810 o dokumentu *Hledání univerzální etiky: nový pohled na přirozený zákon* z r. 2008; nebo na s. 932–939 o dokumentu *Trojediný Bůh a pokoj mezi lidmi: křesťanský monoteismus proti používání násilí* z r. 2015).

Čtenář jistě ocení, že v souboru jsou i některé obtížně dostupné překlady dokumentů MTK a KNV, a to nejen těch vydaných nedávno (např. dokument KNV *List katolickým biskupům o některých aspektech církve pojímané jako communio: Communionis notio* z r. 1992, s. 1062–1074; dokumenty MTK *Paměť a smíření* z r. 1999, s. 577–616; *Teologie dnes: perspektivy, principy a kritéria* z r. 2012, na s. 879–931; *Trojediný Bůh a pokoj mezi lidmi: křesťanský monoteismus proti používání násilí* z r. 2015, na s. 940–993).

Závěrem chceme jednoznačně zopakovat, že četba těchto dokumentů je velmi přínosná a inspirativní. Jistě nejde o texty snadné, ale nejsou zaměřené jen pro vysokoškolské studenty či odbornou veřejnost. Tematicky pokrývají snad celou věrouku (christologii, soteriologii, trinitologii, křesťanský monoteismus, pneumatologii, eklesiologii, sakramentologii, antropologii, eschatologii, problematiku jiných náboženství, etiku, inkulturaci), včetně vztahu teologie k magisteriu, nebo se zabývají metodou teologie. Jejich četba je přístupná i celému spektru otázek, které mohou přicházet z pastorační praxe kněží či katechetů. Rovněž odborníci z mnohých příbuzných oborů (filosofie, církevní historie, sociologie...) v textu mohou najít četné inspirace. Teologům zase poslouží v jejich vlastní interpretaci víry, aby ji mohli dále rozvíjet. Pro řadového věřícího mohou být texty vodítkem pro další prohlubování své víry.

Jak jsme řekli, texty sice nemají magisteriální váhu, ale svou odborností a stvrzením ze strany prefekta KNV však zaručují zdravou, pravověrnou interpretaci víry, což v současné době, kdy se pochybuje i nad pravověrností papeže, se jeví jako podstatné.

„Jestliže tak malý národ jako ten náš má přeloženy všechny dokumenty MTK a nyní jsou v češtině k dispozici dokonce v souhrnném vydání, je to známka určité vyspělosti české katolické teologie,“ píše v úvodu prof. Pospíšil a dodává: „Je to ale nejenom dar, nýbrž – jak již bylo naznačeno výše – také výzva a úkol pokračovat v tomto trendu. Naše generace převedla českou teologii z totalitních dob do věku svobody a také nových a dříve netušených výzev. Pokračovat v tomto díle ale budou muset stále více reprezentanti nově nastupující generace českých katolických teologů. Doufejme, že i tato edice dokumentů MTK jim v tom bude napomáhat.“ (s. 8–9)

Snad se i sám pan profesor Pospíšil, který se letos dožil významného životního jubilea, dočká podobného daru z pera nastupující generace teologů – svých žáků, kteří v jeho práci budou neúnavně pokračovat.

doi: 10.14712/23363398.2018.20